

Kristianstads kommun

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Byggnadsnämnden

Kommunfullmäktige

Granskning av styrning och ledning inom miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av styrning och ledning inom miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden.

Granskningens revisionsfråga har varit:

Säkerställer miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten?

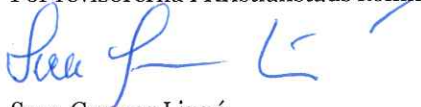
Efter genomförd revision bedömer vi att miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten.

Utifrån granskningens iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer:

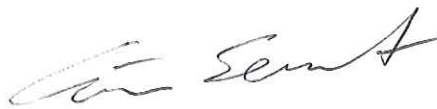
- Vi rekommenderar att miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden tillser att förvaltningen arbetar med att förankra kommunens övergripande mål bland medarbetarna på förvaltningen. Detta utifrån resultaten från senaste medarbetarenkät.
- Vi rekommenderar att båda nämnderna ser över sin rapportering av ekonomin så att denna följer kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning.
- Vi rekommenderar nämnderna att den ekonomiska uppföljningen kompletteras med en periodiserad redovisning av utfall gällande avgifts- och skattefinansierade verksamheter. Detta för att säkerställa att avgifterna speglar kostnader i verksamheten.
- Vi rekommenderar att nämnderna säkerställer att fakturering och tidredovisning sker ändamålsenligt genom att kontroller genomförs som en del av intern kontrollen och att dessa dokumenteras.
- Vi rekommenderar att miljö- och hälsoskyddsnämnden tydliggör sina delgeringslistor så att dessa lättare går att koppla till gällande delegationsordning.
- Vi rekommenderar miljö- och hälsoskyddsnämnden att överväga att ta upp delegationsbesluten tidigare än två månader efter att besluten fattats
- Vi rekommenderar att miljö- och hälsoskyddsnämnden utvärderar och beskriver konsekvenserna av den tillsyn som inte planeras genomföras.
- Vi rekommenderar att byggnadsnämnden tillser att tillsynsplanen kan följas och att det finns erforderliga resurser för att verksamheten ska ha möjlighet att utföra tillsyn inom erforderliga områden.
- Vi rekommenderar byggnadsnämnden att nytt avtal gällande inmätningstjänster mellan C4 elnät och Kristianstads kommun tecknas.

Granskningsrapporten överlämnas till miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för besvarande före den sista december 2019 och till kommunfullmäktige för kännedom.

För revisorerna i Kristianstads kommun

Sven Gunnar Linné
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Granskning av styrning och ledning inom miljö- och hälsoskydds- nämnden samt bygg- nadsnämnden

Kristianstads kommun

Carl-Magnus Stenehav – Certifierad kommunal revisor

Emma Ekstén - Revisionskonsult

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
2.	lakttagelser och bedömningar	6
2.1.	Inledning	6
2.2.	Det finns tydliga mål som är kända och tillämpas inom organisationen	7
2.2.1.	lakttagelser	7
2.2.2.	Bedömning	9
2.3.	Det finns en tydlig ansvarsfördelning och aktuell delegationsordning som efterföljs	9
2.3.1.	lakttagelser	9
2.3.2.	Bedömning	11
2.4.	Det finns ändamålsenliga styrdokument som tillämpas för tillsynsverksamheten och bygglovsverksamheten	12
2.4.1.	lakttagelser	12
2.4.2.	Bedömning	14
2.5.	Nämnderna följer ändamålsenligt upp verksamheten avseende verksamhet och ekonomi	15
2.5.1.	lakttagelser	15
2.5.2.	Bedömning	18
2.6.	Det finns ändamålsenliga rutiner som tillämpas vid fakturering	19
2.6.1.	lakttagelser	19
2.6.2.	Byggnadsnämnden	20
3.	Revisionell bedömning	22
3.1.	Rekommendationer	23

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av styrning och ledning inom miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden. Efter genomförd revision bedömer vi att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten. Vi bedömer vidare att byggnadsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten. För detaljerade bedömningar, se avsnitt 2 i rapporten.

Kontrollmål	Bedömning miljö- och hälsoskyddsnämnden	Bedömning byggnadsnämnden
Det finns tydliga mål som är kända och tillämpas inom organisationen.		
Det finns en tydlig ansvarsfördelning och aktuell delegationsordning som efterföljs.		
Det finns ändamålsenliga styrdokument som tillämpas för tillsynsverksamheten och bygglovsverksamheten		
Nämnderna följer ändamålsenligt upp verksamheten avseende verksamhet och ekonomi		
Det finns ändamålsenliga rutiner som tillämpas för fakturering		

Rekommendationer

Med anledning av granskningens iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi att:

- miljö- och hälsoskydds nämnden samt byggnadsnämnden tillser att förvaltningen arbetar med att förankra kommunens övergripande mål bland medarbetarna på förvaltningen. Detta utifrån resultaten från senaste medarbetarenkät.
- miljö- och hälsoskydds nämnden tydliggör sina delgeringslistor så att dessa lättare går att koppla till gällande delegationsordning
- miljö- och hälsoskydds nämnden att överväga att ta upp delegationsbesluten tidigare än två månader efter att besluten fattats
- att båda nämnderna ser över sin rapportering av ekonomin så att denna följer kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning.
- den ekonomiska uppföljningen för båda nämnderna kompletteras med en redovisning av utfall gällande avgifts- och skattefinansierade verksamheter. Detta för att säkerställa att avgifterna speglar kostnader i verksamheten.
- miljö- och hälsoskydds nämnden utvärderar och beskriver konsekvenserna av den tillsyn som inte planeras genomföras.
- byggnadsnämnden tillser att tillsynsplanen kan följas och att det finns erforderliga resurser för att verksamheten ska ha möjlighet att utföra tillsyn inom erforderliga områden.
- att nämnderna säkerställer att fakturering och tidredovisning sker ändamålsenligt genom att kontroller genomförs som en del av intern kontrollen och att dessa dokumenteras.
- byggnadsnämnden tillser att nytt avtal gällande inmätningstjänster mellan C4 elnät och Kristianstads kommun tecknas.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunerna har genom sina kompetensområden stor möjlighet att styra och påverka samhällsutvecklingen i riktning mot ett hållbart samhälle. Detta inte minst genom sitt ansvar för fysisk planering av mark, vatten samt bebyggd miljö och även som tillsynsmyndighet inom bl.a. miljöområdet.

Tillsynsansvaret för kommunerna inom miljöområdet är omfattande och lagreglerat, främst genom miljöbalken och livsmedelslagstiftning. I Kristianstads kommun ansvarar miljö- och hälsoskydds nämnden bl.a. för tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedel. Byggnadsnämnden ansvarar för fysisk planering, bygglov och tillsyn över byggandet och byggnadsbeståndet i kommunen. Nämnden tar också beslut om byggnadsvårdsbidrag. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar mot de båda nämnderna och består av cirka 85 medarbetare och har det samlade ansvaret för att planera det fysiska samhället. Förvaltningen ska ge tillstånd och bedriva tillsyn för att säkerställa att verksamheter bedrivs på ett sätt som möjliggör en hållbar utveckling. Genom att förvaltningen ansvarar för rapportering gentemot två nämnder är det av vikt att ansvarsfördelningen är tydlig,

Granskningen har tillkommit som en del av revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

1.2. Revisionsfråga

- Säkerställer miljö- och hälsoskydds nämnden samt byggnadsnämnden en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten?

1.3. Revisionskriterier

- Miljöbalken, Livsmedelslagen, Tobakslagen, Alkoholagen
- Plan- och bygglagen
- Budget och verksamhetsplan
- Reglemente för intern kontroll

1.4. Kontrollmål

- Det finns tydliga mål som är kända och tillämpas inom organisationen.
- Det finns en tydlig ansvarsfördelning och aktuell delegationsordning som efterföljs.
- Det finns ändamålsenliga styrdokument som tillämpas för tillsynsverksamheten och bygglovsverksamheten
- Nämnderna följer ändamålsenligt upp verksamheten avseende verksamhet och ekonomi
- Det finns ändamålsenliga rutiner som tillämpas för fakturering

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämndens verksamhet gällande plan- och bygglovsverksamhet, miljöverksamhet, livsmedelsverksamhet samt tillstånd för alkoholserving. Granskningen avser verksamhetsår 2019.

1.6. Metod

Genomgång av relevanta styrdokument, riktlinjer och rutiner. Intervjuer har skett med följande:

- Förvaltningschef för miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- Plan- och byggchef/stadsarkitekt
- Controller på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- Administratör på miljö- och hälsoskyddsavdelningen
- Avdelningschef för miljö och hälsa
- Enhetschef för livsmedel och alkohol

Stickprov har skett gentemot efterlevnad av delegationsordning (tio stickprov per nämnd) samt efterlevnaden av rutiner för fakturering (tio stickprov per nämnd).

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Inledning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har det politiska ansvaret för kommunens miljö- och hälsoskyddsarbete. Nämndens inriktning är att arbeta för att samhället utvecklas hållbart på både kort och på lång sikt. Nämnden har följande verksamhetsområden; livsmedel, serveringstillstånd, miljö- och hälsoskydd, naturvård och miljöövervakning samt gemensamma stödfunktioner.

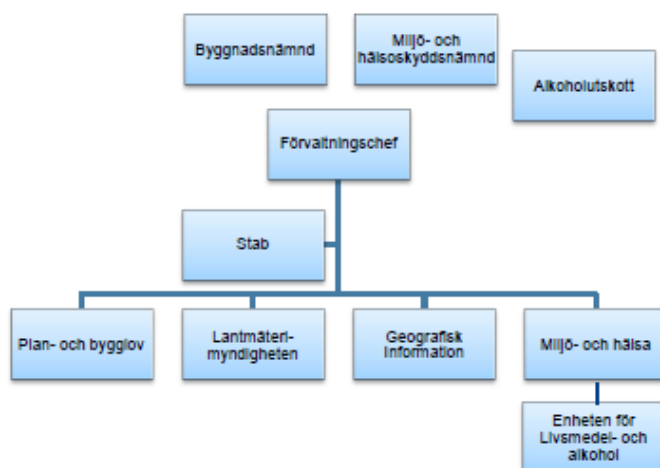
Inom dessa områden ansvarar nämnden för att genomföra de uppgifter som kommunen ansvarar för enligt olika lagar, däribland miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Det innebär framförallt prövning och tillsyn av olika verksamheter samt att arbeta med strategiska frågor inom miljö och naturvård. Därutöver ingår också att utveckla samarbetet med andra kommunala organ, företag, föreningar samt övriga intressegrupper inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Uppdraget utförs genom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen som bereder ärendena.

Byggnadsnämnden har det politiska ansvaret för plan- och byggfrågor enligt plan- och bygglagen samt för mättnings-, kart- och geografisk informationsverksamhet. Byggnadsnämnden har också ansvar för frågor som gäller den kommunala lantmäterimyndighetens organisation, personal och ekonomi. Nämnden har dessutom ansvar för att bedriva och utveckla samarbete med andra kommunala organ, samhällsorgan, myndigheter, enskilda och intressegrupper inom sitt ansvarsområde.

Utöver detta ska byggnadsnämnden verka för en god byggnadskultur samt en god och estetiskt tilltalande stads- och landskapsmiljö. Vidare ska nämnden uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, samt ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning, byggande och fastighetsbildning. Därtill ska nämnden lämna råd och upplysningar i frågor som rör nämndens verksamhet.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bereder ärenden inom byggnadsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområden och utgör kommunkoncernens resurs avseende fysisk planering och miljöstrategiska frågor. Uppdraget innebär bland annat att förvaltningen har det samlade ansvaret för att planera den fysiska miljön, samt ge tillstånd och bedriva tillsyn för att säkerställa att verksamheter bedrivs på ett sätt som möjliggör en hållbar utveckling. Vidare innebär det att vara den samlade resursen i kommunen avseende geografisk information och lantmäteri. Beträffande avdelningen lantmäteri så är lantmäterimyndigheten en självständig myndighet som organisatoriskt är placerad på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Nedan följer en organisationsskiss över förvaltningen:

Källa: Verksamhetsplan 2019, byggnadsnämnden och miljö-hälsoskyddsnämnden

2.2. Det finns tydliga mål som är kända och tillämpas inom organisationen

2.2.1. Iakttagelser

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan för år 2019 är antagen av nämnden 2019-01-24 § 6 och lyfter bland annat nämndens uppdrag och ansvarsområde, budget, styrkort, resurser och prioriteringar under året. Med utgångspunkt i den strategiska färdplanen återfinns kommunens fyra strategiska målområden i miljö- och hälsoskyddsnämndens styrkort, där nämndens målsättningar och verksamhet utifrån sitt ansvarsområde syftar till att arbeta för att uppnå de övergripande målen och därmed slutligen visionen. Styrkortet är uppbyggt enligt följande med målområden och mål:

Tabell 1: Mål från miljö- och hälsoskyddsnämndens styrkort

Målområde	Mål
Medborgare	Digitalisering ska användas för att utveckla den kommunala servicen.
	Hållbar utveckling enligt Agenda 2030 ska integreras i det dagliga arbetet.
	Smidig, professionell och rättssäker myndighetsutövning
Utveckling	Hållbar effektiv samhällsplanering
	Verksamhetens olika processer ska vara 100 % digitala
Medarbetare	Modern och attraktiv arbetsgivare
	Stolt organisation med högt medskapande
Ekonomi	Genomföra planerad verksamhet inom budgetram

Källa: Verksamhetsplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden år 2019

Till samtliga av målen finns indikatorer presenterade med tillhörande indikatorvärden som är mätbara.

Utöver målen i styrkortet har nämnden även preciserat prioriterade områden för de respektive avdelningarna inom förvaltningen. För staben nämns områdena uppföljning och analys, strategisk kompetensförsörjning, digitalisering av verksamhetens processer samt intern och extern kommunikation. För miljö- och hälsoskyddsavdelningen nämns byte av verksamhetssystem och hållbar samhällsutveckling som prioriterade områden. Det framgår även resurser och prioriteringar för avdelningens olika tillsynsområden.

Av intervjuer framgår att verksamhetsmålen gällande myndighetsutövningen är väl förankrade hos medarbetarna. Inom kommunen görs det kontinuerliga medarbetarundersökningar där den senaste presenterades för nämnden i januari år 2019. I medarbetarundersökningen ställs frågan om arbetsplatsens och de övergripande målen är tydliga. 82 % av de anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen anser att arbetsplatsens mål är tydliga medan enbart 65 % anser att de känner till och förstår kommunens övergripande mål.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens verksamhetsplan för år 2019 är antagen av nämnden 2019-01-29 § 15 och lyfter liksom verksamhetsplanen för miljö- och hälsoskyddsnämnden bland annat nämndens uppdrag och ansvarsområde, budget, styrkort, resurser och prioriteringar under året. Med utgångspunkt i den strategiska färdplanen återfinns kommunens fyra strategiska målområden i byggnadsnämndens styrkort, där nämndens målsättningar och verksamhet utifrån sitt ansvarsområde syftar till att arbeta för att uppnå de övergripande målen och därmed slutligen visionen. Styrkortet innehåller samma mål som målen för miljö- och hälsoskyddsnämnden som återfinnes i tabell 1, dock skiljer sig indikatorerna och indikatorvärdena sig åt för de olika nämnderna då de är anpassade utifrån de olika typerna av verksamheter.

Utöver målen i styrkortet har även byggnadsnämnden preciserat prioriterade områden för de respektive avdelningarna inom förvaltningen. För staben nämns samma områden som staben för miljö- och hälsoskyddsnämnden. För plan- och bygglovsavdelningen nämns att avdelningen kommer i enlighet med framtaget styrkort och intern verksamhetsplanering. Avdelningen kommer också att arbeta med tre övergripande målområden under 2019 som avser målen för *100 % digital verksamhet, Hållbar, effektiv och rättssäker verksamhet* samt *Attraktiv arbetsplats och stolt organisation*. Utöver detta nämns även översiktlig planering och strategisk utveckling, detaljplanering och bygglovsverksamheten som prioriterade områden.

Av intervjuer framgår att arbetet med att ta fram mål har bedrivits mer systematiskt de senaste åren. Styrkortet ses som övergripande och därefter bryts dessa ner i verksamhetsplanen. Det framgår vidare att indikatorerna hade kunnat vara än mer konkreta i form av exempelvis uttalade tider för handläggning.

Inom kommunen görs det, som tidigare nämnts, kontinuerliga medarbetarundersökningar där den senaste presenterades för byggnadsnämnden i januari år 2019. I medarbetarundersökningen ställs frågan om de övergripande målen är tydliga. Enbart 65 % anser att de känner till och förstår kommunens övergripande mål.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt för både miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämnden.

Bedömningen grundar vi på att miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden har antagit verksamhetsplaner som utgår från kommunens strategiska färdplan. Vi anser att målen för båda nämnderna är tydliga och att de konkretiseras genom mätbara indikatorer och indikatorvärden. I verksamhetsplanen lyfts även nämndernas resurser och prioriteringar som ytterligare konkretiserar vad förvaltningen ska arbeta med. Vi anser mot bakgrund av resultatet i 2018 års medarbetarundersökningar, att båda nämnderna ytterligare behöver arbeta med att förankra kommunens övergripande mål bland medarbetarna på förvaltningen.

2.3. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och aktuell delegationsordning som efterföljs

2.3.1. Iakttagelser

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reglemente

Miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente är fastställt av kommunfullmäktige 1992-01-07, § 3, senast reviderat 2016-09-20. Enligt reglementet har miljö- och hälsoskyddsnämnden det politiska ansvaret för att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden ansvarar enligt reglementet bl.a. för myndighetsutövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen och lagen om receptfria läkemedel.

Under nämnden finns för närvarande ett alkoholutskott och mot bakgrund av förändringar i tobakslagstiftningen från och med 2019-07-01 har utskottet fått ett breddat ansvar och även ska hantera tobaksärenden. Det har vid granskningstillfället ännu inte varit några tobaksärenden som har behövt hanteras på utskotts nivå.

Delegationsordning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens delegationsordning är beslutad av nämnden 2018-05-15 § 38, senast reviderad 2018-06-14 § 50. Ytterligare en revidering har skett i nämnden 2019-06-13 § 61. Revideringen gjordes med anledning av att vissa lagar upphört att gälla samt att befintliga lagar ändrats och det tillkommit ny lagstiftning. Ny lagstiftning har tillkommit på tobaksområdet som innebär ändrad och utökad handläggning. I granskningen har vi utgått från den delegationsordning som reviderades 2018-06-14 då det var denna delegationsordning som var gällande för tidsperioden för våra stickprov.

Delegationsordningen innehåller en uppdelning av ärenden inom 11 olika områden, främst utifrån de olika lagstiftningarna som faller inom nämndens ansvarsområde. Majoriteten av besluten i delegationsordningen, och samtliga tillsyns och myndighetsärenden, är delegerade till handläggare och i vissa fall till avdelningschef/enhetschef. Gällande alkohollagen är ungefär hälften av ärendena delegerade till alkoholutskottet.

Ärenden av principiell natur eller av större vikt ska alltid avgöras av nämnd och inte av delegat med stöd av delegation. Delegat får inte handlägga eller fatta beslut i ärenden där jäv föreligger. Av delegationsordningen framgår också att alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden vid nämndens nästa sammanträde.

Vid genomgång av protokoll från juni månad år 2018 till juni månad år 2019 redovisas vid samtliga nämndssammanträden, utom i april månad, en punkt benämnd *Redovisning av delegeringsbeslut* eller *Delegeringslista*. Nämnden beslutar i samtliga fall att godkänna redovisningen av delegeringsbeslut. Av protokollen framgår att redovisade delegeringsbeslut kommer till nämnden ca två månader i efterhand. Det innebär exempelvis att de delegeringsbeslut som fattats i april månad kommer till nämnden i juni månad.

Vi har i granskningen också tagit del av redovisningarna av delegeringsbeslut som skett under år 2019 (t.o.m. juni månad). Vi har slumpmässigt valt ut 10 beslutsärenden för vårt stickprov. Resultatet av vår granskning visar bland annat att det av delegeringslistorna inte går att se till vilka ärenden i delegationsordningen som beslutet är fattat mot. Det finns allmänna rubriker som anger inom vilket område beslutet är fattat, men utan hänvisning till delegationsordningen eller lagtext. Av delegeringslistorna kan vi inte se att alkoholskottet fattat några beslut på delegation under år 2019 (t.o.m. juni månad). Samtliga beslut i delegeringslistorna är fattade på tjänstemannanivå gällande alkoholhandläggningen. Vidare ser vi också att redovisningen av delegationsbeslut sker ca två månader i efterhand.

Byggnadsnämnden

Reglemente

Byggnadsnämndens reglemente är fastställt av kommunfullmäktige 2015-06-17 § 143. Reglementet lyfter bl.a. att byggnadsnämnden har det politiska ansvaret för plan- och byggfrågor enligt plan- och bygglagen samt för mättnings-, kart- och geografisk informationsverksamhet. Byggnadsnämnden har även ansvar för frågor som gäller den kommunala lantmäterimyndighetens organisation, personal och ekonomi.

Delegationsordning

Byggnadsnämnden har två olika delegationsordningar där den ena avser delegering från nämnden till förvaltningschefen (antagen av nämnden 2016-01-21) och en avser vidaredelegering från förvaltningschefen till medarbetarna på förvaltningen (senast reviderad 2016-12-13). I byggnadsnämndens delegationsordning till förvaltningschefen uppdrar åt chefen för miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att besluta på nämndens vägnar, i ärenden av löpande karaktär och som saknar principiell betydelse eller som inte är av större vikt. Besluten ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Av delegationsordningen framgår att förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera ärenden till annan anställd inom förvaltningen och det redovisas även vilka ärenden som inte får vidaredelegeras. Exempel på dessa är yttrande i överklagat ärende, beslut om hyresavtal samt uppsägning från arbetsgivarens sida.

En förändring i plan- och bygglagen genomfördes 2019-01-01. Ändringarna avser nya regler om att byggnadsnämndens avgift för ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan ska reduceras om tidsfristerna för handläggningen överskrids samt förändringar i hur

tidsfristerna för handläggningen ska beräknas. Det infördes även nya regler om skriftlig information som byggnadsnämndens ska skicka till sökanden eller anmälaren. De nya reglerna gäller för ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan som inkommit till byggnadsnämnden från och med 1 januari 2019. En revidering av delegationsordningen har beslutats på nämndens sammanträde 2019-08-27.

Vid genomgång av protokoll från juni månad år 2018 till juni månad år 2019 ser vi att det vid samtliga sammanträden, utom i april månad, finns en punkt benämnd *Lista med delegationsbeslut*. Av protokollen framgår att redovisade delegeringsbeslut kommer till nämnden löpande med ca två veckors eftersläpning.

Vi har i granskningen även tagit del av delegeringsbeslut som skett under år 2019 (t.o.m. juni månad). Vi har slumpmässigt valt ut 10 beslutsärenden för vårt stickprov. Resultatet visar att delegationslistorna för byggnadsnämnden innehåller typ av ärende, indelat på om ärendet berör exempelvis anmälan, bygglov eller lovärende. Under ärendet beskrivs vad ärendet avser, vilket objekt det berör, intressent, beslut, vilken typ av beslut ärendet avser, utfall av handläggning samt instanstyp och vilken handläggare som beslutat i ärendet. Genom denna uppdelning går det också att utläsa vilket ärende i delegationsordningen som beslutet är fattat mot.

2.3.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt för miljö- och hälsoskyddsnämnden och uppfyllt för byggnadsnämnden.

Bedömningen grundar vi på att det finns av fullmäktige antagna reglementen för båda nämnderna som tydliggör nämndernas och förvaltningens ansvarsområde. Vi anser även att beslutade delegationsordningar tydligt definierar vem som har rätt att fatta beslut och därmed också definierar ansvarsfördelningen. Vi ser det som positivt att byggnadsnämnden har antagit en reviderad delegationsordning.

Utifrån genomförd stickprovsgranskning för miljö- och hälsoskyddsnämnden anser vi att det inte tydligt framgår inom vilket lagrum och vilket ärende i delegationsordningen som beslutet fattats mot. Det innebär enligt oss en svårighet att spåra sambandet mellan delegeringslistorna och delegationsordningen. I granskning framkommer det även att delegationsärendena kommer till nämnden nästan två månader efter att besluten är fattade. Enligt vår mening innebär det en risk då besluten i flera fall redan är verkställda när nämnden får kännedom om dessa och därmed finns det inte någon möjlighet för nämnden att kommentera besluten. Vi rekommenderar nämnden att se över processen.

Vi rekommenderar att nämnden säkerställer att delegering av ärenden gällande alkoholagen sker korrekt. I delegationsordningen anges att hälften av ärendena är delegerade till alkoholutskottet. Av delegeringslistorna kan vi inte se att alkoholutskottet fattat några beslut på delegation under år 2019 (t.o.m. juni månad).

För byggnadsnämnden bedömer vi att det är enkelt att följa delegeringslistorna till delegationsordningen och det är tydligt att följa upp att besluten är fattade inom rätt instans.

2.4. Det finns ändamålsenliga styrdokument som tillämpas för tillsyns- verksamheten och bygglovsverksamheten

2.4.1. Iakttagelser

På Kristianstad kommuns hemsida finns utförlig information om kommunens verksamhet som berör byggande, miljöarbete och alkoholtillstånd. Exempelvis finns information om bygglov kompletterat med flertalet blanketter för ansökan om bygglov. Vidare finns exempelvis information kring hur man ska anmäla till kommunen om en medborgare misstänker matförgiftning på en verksamhet inom kommunen. Information om serveringstillstånd när det gäller bl.a. lagkrav, blanketter för ansökning om serveringstillstånd finns även på kommunens hemsida.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Behovsutredning och tillsynsplaner

Förvaltningen har tagit fram en behovsutredning enligt miljöbalken för miljö- och hälsoskyddsnämnden för perioden 2019-2021. Grunden för tillsynen utgår ifrån behovsutredningen. Behovsutredningen utgör ett underlag för tillsynsplan och verksamhetsplan inom miljöbalkens område. Behovsutredningen görs ur två perspektiv, dels ett övergripande där de mål och problemområden som är viktiga i Kristianstads kommun anges, dels ur ett objektperspektiv där enskilda tillsynsobjekt klassificeras efter tillsynsbehov utifrån ett mål- och riskperspektiv.

Behovsutredningen omfattar perioden 2019-2021 med fokus för åtgärder under 2019. Enligt uppgifter från förvaltningsledningen uppdateras och kompletteras behovsutredningen årligen. Behovsutredningen omfattar inte verksamhet inom livsmedelsområdet, som beskrivs i en särskild kontrollplan, inte heller alkohol eller tobak.

Behovsutredningen har lagts upp enligt SKL:s modell, där tillsynsbehovet sorteras in i fyra kategorier; styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn.

Av behovsutredningen framgår att nämnden i huvudsak har tillräckligt med resurser för att genomföra händelsestyrd och styrd tillsyn, liksom viss behovsprioriterad och skattefinansierad tillsyn. I behovsutredningen har förvaltningen tagit med det som de ser som viktigt för att miljöbalkens syfte ska uppfyllas. Resurserna på kort sikt bedöms av förvaltningen vara begränsade för att genomföra miljöbalkens syfte inom miljö- och folkhälsomålen och inom det miljöstrategiska området. I behovsutredningen finns en tabell som visar en sammanställning av behov och befintliga resurser.

Tabell 3: Tabell över arbetsområden och tillsynsbehov [timmar]

	Enskilda avlopp	Hälsoskydd	Industri/ lantbruk	Miljöstrategiskt
Styrd tillsyn		730	2400	
Behovsprioriterad	80	200	680	
Händelsestyrd	1330	660	300	
Skattefinansierad	1290	1050	1020	Ca 4400 + ca 1500 externfinansierade
Summa behov	2700	2640	4400	Ca 4400 + ca 1500 externfinansierade
Befintliga resurser	2700	2500	4400	2800
Differens	0	-140	0	Ca 1600 internt + 1500 externfinansierade

Källa: Behovsutredning

När det gäller avvikelser inom hälsoskydd avser siffrorna icke anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter som förvaltningen i nuläget inte hinner besöka, motsvarande ca 140 h per år. Det finns inga krav i förordning eller nationell vägledning på hur ofta sådana verksamheter ska vara föremål för tillsyn.

Gällande det miljöstrategiska arbetet avser inte siffrorna i tabellen behov av tillsyn enligt miljöbalken och myndighetsuppdraget, utan avser ett behov av strategiskt arbete för att Kristianstads kommun ska ha ett proaktivt miljöarbete. Uppdelningen i tabellen mellan internt och externt finansierade timmar, är det som förvaltningen ser som realistiskt att arbeta med samt som det går att söka externa projektmedel. Den typen av arbete är frivilligt för kommuner och styrs av den politiska ambitionsnivån i varje kommun.

Tillsynsplan avseende livsmedel och tillsynsplan vad gäller alkohol har upprättats. Vidare finns även åtgärdsplaner för områdena enskilt avlopp, hälsoskydd, industri, lantbruk, miljöstrategiskt arbete samt övrig miljötillsyn. Dessa dokument innehåller målområde, vilket åtgärd som ska utföras, när åtgärden ska utföras, resursbehov samt vem som är ansvarig för åtgärden. Till grund för nämndens behovsutredning och tillsynsplaner finns register (i form av en excel-fil) över tillsynsobjekt med prioritering, antal besök per år, tid för besöken, antal inspektioner planerade för åren 2019-2023 samt behovet i timmar.

Under första halvåret år 2019 har tillsynsplanerna i stort sett följts. Förvaltningen framhåller att de ligger lite efter plan inom industritillsynen p.g.a. vakanser under våren och att ett systembyte har tagit mycket tid. Förvaltningen räknar med att hinna minst 90 % av den planerade tillsynen för helåret.

Byggnadsnämnden

Plan- och bygglovsenheten upprättar årligen en tillsynsplan som finns med som en del i verksamhetsplanen tillsyns- och verksamhetsplan. För år 2019 prioriteras följande tillsynsärenden:

1. Ärende där det finns risk för hälsa och säkerhet
2. Ärenden som på annat sätt medför betydande olägenheter för omgivningen (t.ex. kulturmiljö) riskerar att påverkas negativt.
3. I övrigt tas ärenden i turordning efter datum de inkom.

Alla tillsynsärenden, såväl de som anmäls av extern part eller sådana som förvaltningen själv initierar, införs i en bevakningslista. Kontoret har sedan år 2016, då den första tillsynsplanen upprättades, börjat föra statistik över inkommande tillsynsärenden vilket enligt tillsynsplanen är viktigt om en behovsbedömning och uppföljning ska vara möjliga.

I tillsynsplanen beskrivs också vad som gjorts inom ramen för tillsynen under föregående år och det beskrivs hur tillsyn fortsatt ska ske inom området.

Prioritering av lov- och anmälningsärenden har enligt uppgift från förvaltningen medfört att tillsynsärenden fått prioriteras ned. Åtgärder har dock vidtagits genom resursförstärkning från och med augusti vilket beräknas ge utrymme för att börja arbeta med tillsynsplanen.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt både för miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämnden.

Bedömningen grundar vi på att det för miljö- och hälsoskyddsnämnden finns planer och övriga styrdokument för tillsynsverksamheten samt serveringstillstånd. Tillsyns- och verksamhetsplanerna ska vara tydliga dokument som anger nämndens prioriteringar för verksamheten under verksamhetsåret. Vi anser att nämndens tillsynsplan beskriver detta. Det framgår i vilken utsträckning respektive verksamhet kommer att genomgå tillsyn under året.

Differensen mellan behovet och tillgängliga resurser på 140 timmar bedöms inte vara någon betydande differens då dessa timmar omfattar ej anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter. Enligt vår mening bör det framgå vilken tillsyn som inte görs och vad det får för konsekvenser för att medvetandegöra både nämnd och förvaltningen om riskerna med att inte genomföra en viss tillsyn.

Gällande byggnadsnämnden bedömer vi att det finns planer och övriga styrdokument för bygglovsverksamheten. Tillsynsplanen som återfinnes i verksamhetsplanen anger byggnadsnämndens prioriteringar för verksamheten under verksamhetsåret. Vi anser dock att det är av vikt att byggnadsnämnden tillser att tillsynsplanen kan följas och att det finns erforderliga resurser för att verksamheten ska ha möjligheter att utföra tillsyn inom erforderliga områden.

2.5. Nämnderna följer ändamålsenligt upp verksamheten avseende verksamhet och ekonomi

2.5.1. Iakttagelser

Enligt kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning (antagna av kommunfullmäktige 2013-12-10) ska löpande uppföljning av planer och indikatorer göras för att mäta måluppfyllelse, utvärdera insatser och uppnådda resultat. En stark koppling mellan budget och uppföljning/analys/ utvärdering i delårsbokslut och årsredovisning eftersträvas.

Uppföljning ska genomföras på två nivåer, dels inom respektive nämnd, dels mellan nämnd och kommunstyrelse. Uppföljningen inom respektive nämnd ska enligt riktlinjerna ske varje månad. Varje nämnd ska i samband med behandlingen av uppföljningen enligt riktlinjerna göra ett antal konstateranden, d.v.s. dra slutsatser av uppföljningen, som ska protokollföras. Det räcker enligt riktlinjerna således inte med att lägga uppföljningen till handlingarna. Orsaker till avvikelser från budget och fastställda mål ska redovisas liksom vidtagna åtgärder. Rapportering ska avse såväl drift- som investeringsbudget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Uppföljning i samband med delårsbokslut och årsredovisning

Uppföljning av mål och ekonomi sker i samband med delårsrapport och årsredovisning. Tidigare har det skett detaljerade uppföljningar av såväl mål som ekonomi även tertialvis, men av intervjuer framgår att detta fortsättningsvis kommer att ske i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Utifrån årsredovisningen 2018 framgår att nämnden inom området *Medborgare* bedöms ha nått två av tre mål, det tredje bedöms som delvis nått. Gällande områdena *Utveckling*, *Medarbetare* samt *Ekonomi* har nämnden nått samtliga fyra mål. Indikatorn för att friskta- len ska öka är inte uppnådd, dessa har istället minskat med 23 procentenheter. Den ekonomiska redovisningen visar att nämnden för år 2018 gick med ett överskott om ca 1,3 mnkr. Överskottet förklaras främst av lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster samt att intäkterna blev högre än budgeterat. Någon uppdelning mellan skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet sker inte i redovisningen.

Årsredovisningen för 2018 visar att tillsyn genomfördes enligt plan för ca 90 % av verksamheterna. Vi har i övrigt inte tagit del av någon sammanställd uppföljningsrapport över tillsynen som genomfördes under år 2018. Det framgår av intervjuer att nämnden får ta del av handläggningstider och att tillsynsrapporter redovisas både vad gäller tillsyn inom livsmedelslagstiftningen och enligt miljöbalken.

Löpande uppföljning i nämnd

Efter genomgång av nämndens protokoll från juni månad år 2018 till juni månad år 2019 kan vi konstatera att det finns en stående punkt på dagordningen (utom i april år 2018) som behandlar olika typer av informationsärenden. Det finns även en stående punkt be- nämnd månadsrapport/ekonomi där nämnden varje månad får ta del av månadsrapport. I samtliga fall beslutar nämnden att godkänna månadsrapporten. Det framgår inte av pro- tokollspunkten vad det ekonomiska utfallet är, det finns dock tillhörande handlingar med

prognoser. Utfallet för maj månad år 2019 ligger under riktvärdet, orsaken är att största delen av de årliga avgifterna är fakturerade. Utfallet för helåret 2019 beräknas bli i nivå med givna ramar för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområde. Någon uppdelning mellan skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet sker inte i redovisningen.

Varje månad får även nämnden ta del av delgivningar som kan vara allt från föreläggande från någon domstol.

Nämnden beslutade 2019-01-24 § 11 att godkänna resultatet av årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbete, likabehandling och samverkan samt handlingsplan för 2019.

Uppföljning genom intern kontroll

Uppföljning av verksamhet och ekonomi görs även inom ramen för uppföljning av den interna kontrollen. Vid nämndsmötet 2018-06-14 § 29 beslutade nämnden att godkänna redovisningen av genomförda kontroller 2017/2018 enligt intern kontrollplan.

Nämnden har även antagit en internkontrollplan för år 2019-2020. Denna innehåller förvaltningsgemensamma kontrollområden och kommungemensamma kontrollområden. Internkontrollplanen innehåller mål, process, risk, kontrollaktivitet, testplan, om aktiviteten ska genomföras under höst eller vår samt resultat/slutsats efter kontroll.

Av intervjuer framgår att arbetet med intern kontroll är ständigt under utveckling. Förvaltningen har arbetat med att standardisera dokument, rutiner och checklistor som ska vara uppdaterade och levande. Det finns även upprättade mötesgrupper för att gå igenom komplicerade ärenden. Vidare genomför handläggarna stickprov på varandras ärenden för att säkerställa att hanteringen sker korrekt. Det genomförs även saminspektioner där handläggarna genomför kontroller tillsammans och diskuterar skillnader i bedömningar i syfte att utveckla verksamheten.

Länsstyrelsens inspektioner

Länsstyrelsen överlämnade 2018-03-13 ett inspektionsprotokoll till nämnden. Av protokollet framgick bland annat att såväl behovsutredning som tillsynsplan var välstrukturerade, att kommunen hade ett väl strukturerat arbetssätt för uppföljning och utvärdering av sin tillsynsverksamhet samt att fördelningen mellan avgiftsfinansierad tillsyn och tillsyn finansierad med kommunbidrag borde förtydligas. Men anledning av tillsynen lämnade nämnden i april år 2018 ett svar till Länsstyrelsen med förslag på åtgärder till rekommendationerna som Länsstyrelsen accepterar som tillräckligt. Under granskningen har det framkommit att Länsstyrelsen genomför en uppföljande tillsyn.

Byggnadsnämnden

Uppföljning i samband med delårsbokslut och årsredovisning

Uppföljning av mål och ekonomi sker i samband med delårsrapport och årsredovisning. Precis som för miljö- och hälsoskyddsnämnden så har det tidigare skett detaljerade uppföljningar av såväl mål som ekonomi tertialvis, vilket även här fortsättningsvis kommer ske vid delårsrapport och årsredovisning.

Utifrån årsredovisningen 2018 framgår att nämnden inom området *Medborgare* bedöms ha nått ett av två mål, ett mål bedöms som delvis nått. Gällande området *Utveckling* har två av tre mål uppnåtts och ett har delvis uppnåtts. För målen rörande *Medarbetare* och *Ekonomi* har nämnden uppnått båda målen. Måluppfyllelsen kommenteras för respektive mål. Den ekonomiska redovisningen visar att nämnden för år 2018 gick med ett överskott om ca 500 tkr. Någon uppdelning mellan skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet sker inte i redovisningen.

Löpande uppföljning i nämnd

Efter genomgång av nämndens protokoll från juni månad år 2018 till juni månad år 2019 kan vi konstatera att det finns en stående punkt på dagordningen som behandlar olika typer av information, bl.a. information om aktuella bygglov, bygglovsstatistik, tillsynsärenden som kan avskrivas och personalstatistik.

Medelvärde avseende handläggningstid för bygglov uppgick till 25 dagar, för år 2018 (2016; 22 dagar och 2017; 23 dagar). Medelvärdet för handläggningstid uppgår för år 2019 (t.o.m. mars) på 21 dagar för bygglovsärenden och 13 dagar för anmälningsärenden, vilket understiger den lagstadgade gränsen på 10 veckor.

Av de ärenden som överprövades uppgavs i intervjuer att nämnden får rätt i 85 % av ärendena, med ett mål om att framöver ha 90 % rätt i överprövade ärenden. Det framgår också av intervjuerna att det enbart är en liten andel av alla ärenden som blir överprövade. Enligt intervjuer anges att det vid varje bygglovsmöte finns en punkt där överprövade ärenden tas upp som en del i utvecklingsarbetet.

Ekonomisk prognos/rapport redovisas varje månad till nämnden. I samtliga fall beslutar nämnden att godkänna månadsrapporten. Det framgår inte av protokollspunkten vad det ekonomiska utfallet är, det finns dock tillhörande handlingar med prognoser. Utfallet för maj månad 2019 ligger under riktvärdet, orsaken är lägre kostnader för löner på grund av vakanta tjänster i början på året samtidigt som intäkterna ligger över budget efter fem månader. Utfallet för helåret 2019 beräknas bli i nivå med givna ramar för byggnadsnämndens verksamhetsområde. Någon uppdelning mellan skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet sker inte i redovisningen.

När verksamhetsrapporten för andra tertialet beslutas 2018-09-25 understryker nämnden vikten av att resurser bör fördelas så att målsättningen avseende nämndens tillsynsansvar kan uppnås med särskild inriktning på lekplatser.

Varje månad får också nämnden ta del av meddelande och rapporter som kan vara allt från domstolsprotokoll till kommunfullmäktigebeslut.

Nämnden beslutar 2019-01-29 § 16 att godkänna resultatet av årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbete, likabehandling och samverkan samt handlingsplan för 2019.

Uppföljning genom intern kontroll

Uppföljning av verksamhet och ekonomi görs även inom ramen för uppföljning av den interna kontrollen. Nämnden beslutade 2019-05-28 § 99 att godkänna redovisningen av genomförda kontroller 2018/2019 enligt intern kontrollplan.

Nämnden har även antagit en internkontrollplan för år 2019-2020 vid sammanträdet 2019-04-30 § 80. Denna innehåller förvaltningsgemensamma kontrollområden och kommun-gemensamma kontrollområden. Internkontrollplanen innehåller mål, process, risk, kontrollaktivitet, testplan, om aktiviteten ska genomföras under höst eller vår samt resultat/slutsats efter kontroll.

2.5.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt för både miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden.

Bedömningen grundar vi på att nämnderna får återrapportering i samband med delårsboks-lut och årsrapport. Vidare anser vi att båda nämnderna löpande får information om såväl verksamhet och ekonomi under sina sammanträden. Vi anser inte att nämnderna helt följer kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning. Enligt riktlinjerna ska nämnderna dra slutsatser av den ekonomiska uppföljningen och dessa ska protokollföras. Utifrån granskade protokoll bedömer vi att nämnderna inte gör några konstateranden utan beslutar enbart att godkänna månadsrapporterna. Vi noterar dock att båda nämnderna gått med mindre överskott under år 2018, men även detta ska enligt riktlinjerna kommenteras och protokollföras, det räcker alltså inte med kommentarer i handlingarna som det för nuvarande är.

2.6. Det finns ändamålsenliga rutiner som tillämpas vid fakturering

2.6.1. Iakttagelser

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Enligt dokumentet "Kristianstads kommuns taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet" anges att det trädde i kraft den 1 januari 2018. Tillhörande dokumentet finns diverse bilagor för taxor för tillsynen. Av dokumentet framgår att kommunfullmäktige har delegerat till miljö- och hälsoskyddsnämnden att för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att justera de antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i konsumentprisindex (totalindex) räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret. Utgångspunkt för indexuppräknningen är oktober månad 2015. Kommunfullmäktigen fastställde taxorna vid sammanträdet den 2017-12-12 § 294.

Som stöd för fakturering finns en administratör med arbetsuppgift att löpande fakturera. Förvaltningens controller sedan drygt ett år tillbaka fungerar som stöd i processen. I granskningen har vi tagit del av följande rutiner för fakturering:

- Rutin fakturering av barnvattenprover (beslutad, 2018-05-30)
- Rutin för löpande fakturering, externa och interna fakturor (beslutad 2018-05-29 och reviderad 2018-10-24). Enligt rutinen ska löpande fakturering göras en gång per vecka till vart fjortonde dag. Enligt intervjuerna sker detta vanligtvis en gång per månad. Fakturering för livsmedel, miljö- och hälsoskydd görs via fakturafil med debiteringsunderlag skapade i Castor medan fakturering för serveringstillstånd (externa och interna) görs manuellt. Den manuella hanteringen sker genom att fakturaunderlag från alkoholhandläggare lämnas till administratör som sedermera fakturerar.
- Rutin årsdebiteringar i Ecos (framgår ej när och vem som upprättat rutinen). Enligt uppgifter sker ingen periodisering över året gällande dessa intäkter.

Enligt intervjuerna använder sig förvaltningen av Intrum för inkassoärenden. Två veckor efter att fakturorna förfaller skickas ej betalda fakturor till inkasso.

Enligt uppgifter genomfördes tidigare år kontroll av fakturering och tidsredovisningen inom ramen för den interna kontrollen. Enligt förvaltningens controller visade resultatet att kontroll av fakturering och tidsredovisning är ett utvecklingsområde.

I tabell nedan framgår att miljö och hälsoskyddsnämnden de fyra senaste åren haft en budgetavvikelse avseende intäkterna på mellan -182 tkr och 790 tkr.

Tabell 4: Intäkter och budget Miljö- och hälsoskyddsnämnden

År	Intäkter	Budget	Budgetavvikelse
Totala intäkter 2015	6 225	5 435	790
Totala intäkter 2016	7 337	7 519	-182
Totala intäkter 2017	8 051	7 632	419
Totala intäkter 2018	8 571	7 912	659
Totala intäkter 2019 (tom maj)	6 397	8 255	-1 858

Vi har i granskningen genomfört 10 stickprov utifrån existens samt periodisering (totalt 0,3 mnkr, urval för perioden 20190101-20190527). Granskningen visar på att samtliga kontrollerade fakturor är betalda och överensstämmer med underlag från verksamhetssystem/statistik. Debitering avseende serveringstillstånd sker med ett års fördröjning då dessa intäkter bygger på tidigare årsomsättning. Omsättningen avser den redovisning som restaurangerna redovisar in till Folkhälsomyndigheterna, riktigheten i dessa uppgifter kan vi inte uttala oss om.

2.6.2. Byggnadsnämnden

Kommunfullmäktige har 2011-06-21 antagit *Plan- och bygglovstaxa*. Beräkning av avgifter enligt taxan har enligt uppgifter utgått ifrån SKL:s underlag till taxa från 2011 för åtgärder som handläggs enligt plan- och bygglagen. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten enligt självkostnadsprincipen. Byggnadsnämnden beslutade 2012-10-30 om en mindre revidering/förtydligande. Ändringarna bedömdes vara mindre varmed byggnadsnämnden har delegationsrätt att besluta om dem.

Som stöd för fakturering finns en administratör med arbetsuppgift att löpande fakturera. Förvaltningens controller sedan drygt ett år tillbaka fungerar som stöd i processen, liksom för miljö- och hälsoskyddsnämnden. I granskningen hänvisar förvaltningen till dokumentet "*Plan- och bygglovstaxa 2019 inklusive mät och karttaxa*". Dokumenterade rutiner eller processkartläggning för fakturering har i granskningen i begränsad form kunnat redovisas.

I tabellen på nästkommande sida framgår att byggnadsnämnden de fyra senaste åren haft en budgetavvikelse avseende intäkterna på mellan -963 tkr och 1895 tkr.

Tabell 5: Intäkter och budget byggnadsnämnden

År	Intäkter	Budget	Budgetavvikelse
Totala intäkter 2015	26 389	26 469	-80
Totala intäkter 2016	26 616	27 579	-963
Totala intäkter 2017	29 055	27 160	1 895
Totala intäkter 2018	28 559	29 009	-450
Totala intäkter 2019 (tom maj)	12 745	28 486	

Vi har i granskningen genomfört 10 stickprov utifrån existens samt periodisering (totalt 2,4 mnkr, urval för perioden 20190101-20190527). Granskningen visar på att samtliga kontrollerade fakturor är betalda och överensstämmer med avtal/beslut bygglov. I granskningen har vi tagit del av avtal (inmätningstjänster) mellan C4 elnät och Kristianstads kommun. Avtalet avser perioden tom 20151231. Något nytt avtal har inte tecknats.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt både för miljö- och hälsoskydds nämnden och byggnadsnämnden.

Bedömningen grundar sig på att rutiner och processkartläggning behöver utvecklas. När det gäller dokumenterade rutiner inom byggnadsnämnden har ingen heltäckande bild getts. I granskningen noterar vi att det i vissa fall är oklart vilken instans som beslutat om riktlinjer/rutiner. Vi rekommenderar att detta tydliggörs.

Utifrån genomförda stickprov bedömer vi att samtliga utställda fakturor är betalda och överensstämmer med underliggande underlag.

Vi rekommenderar att nämnderna säkerställer att fakturering och tidredovisning sker ändamålsenligt genom att kontroller genomförs som en del av intern kontrollen och att dessa dokumenteras.

Vi rekommenderar att nytt avtal gällande inmätningstjänster mellan C4 elnät och Kristianstads kommun tecknas.

3. Revisionell bedömning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av styrning och ledning inom miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden. Efter genomförd revision bedömer vi att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten. Vi bedömer vidare att byggnadsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten.

Den revisionella bedömningen grundar vi bland annat på att målen för båda nämnderna är tydliga och att de konkretiseras genom mätbara indikatorer och indikatorvärden men att nämnderna ytterligare behöver arbeta med att förankra kommunens övergripande mål bland medarbetarna på förvaltningen. Vidare grundas bedömningen på att beslutade delegationsordningar tydligt definierar vem som har rätt att fatta beslut.

Utifrån genomförd stickprovsgranskning för miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer vi att det inte tydligt framgår inom vilket lagrum och vilket ärende i delegationsordningen som beslutet fattats mot. För byggnadsnämnden bedömer vi att det är lätt att följa delegeringslistorna till delegationsordningen och det är tydligt att följa upp att besluten är fattade inom rätt instans.

Bedömningen grundas även på att det för båda nämnderna finns planer och övriga styrdokument.

Vidare bedömer vi att båda nämnderna löpande får information om såväl verksamhet och ekonomi under sina sammanträden. Vi anser inte att nämnderna helt följer kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning.

Slutligen grundas den revisionella bedömningen på att rutiner och processkartläggning behöver utvecklas.

3.1. Rekommendationer

Med anledning av granskningens iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi att:

- miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden tillser att förvaltningen arbetar med att förankra kommunens övergripande mål bland medarbetarna på förvaltningen. Detta utifrån resultaten från senaste medarbetarenkät.
- miljö- och hälsoskyddsnämnden tydliggör sina delgeringslistor så att dessa lättare går att koppla till gällande delegationsordning
- miljö- och hälsoskyddsnämnden att överväga att ta upp delegationsbesluten tidigare än två månader efter att besluten fattats
- att båda nämnderna ser över sin rapportering av ekonomin så att denna följer kommunens riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning.
- den ekonomiska uppföljningen för båda nämnderna kompletteras med en redovisning av utfall gällande avgifts- och skattefinansierade verksamheter. Detta för att säkerställa att avgifterna speglar kostnader i verksamheten.
- miljö- och hälsoskyddsnämnden utvärderar och beskriver konsekvenserna av den tillsyn som inte planeras genomföras.
- byggnadsnämnden tillser att tillsynsplanen kan följas och att det finns erforderliga resurser för att verksamheten ska ha möjlighet att utföra tillsyn inom erforderliga områden.
- att nämnderna säkerställer att fakturering och tidredovisning sker ändamålsenligt genom att kontroller genomförs som en del av intern kontrollen och att dessa dokumenteras.
- byggnadsnämnden tillser att nytt avtal gällande inmätningstjänster mellan C4 elnät och Kristianstads kommun tecknas.

2019-09-18

Lena Salomon

Uppdragsledare

Carl-Magnus Stenehav

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kristianstads kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 13 februari 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.